

NARATIVNI IZVEŠTAJ O RADU ZA 2021. GODINU

Sprovodeći misiju **Brinemo o zdravlju ljudi**, u 2021. godini ostvarili smo **746 partnerstva** sa institucijama sistema, međunarodnom zajednicom, civilnim sektorom, medijima i uglednim pojedincima. Na Program društvene odgovornosti, koji je u celosti posvećen zdravlju (100%) i koji čine programi za zdravlje, obrazovanje i kulturu, utrošeno je **414.827,18 EUR**.

Prema broju ljudi koji pate od depresije Srbija je još pre pandemije COVID-19, sa pet odsto obolelih, bila iznad svetskog proseka. Stručnjaci su procenili da će uticaj aktuelne pandemije na mentalno zdravlje ljudi biti veliki i da broj psihičkih poremećaja izazvanih stresom širom sveta beleži rast. Prema Svetskom ekonomskom forumu, svaka treća osoba razvija anksioznost i depresiju prouzrokovanu najvećom krizom javnog zdravlja koju je izazvao COVID-19, a prva istraživanja sprovedena u Srbiji pokazuju da je 28,9% osoba prijavilo umerenu do tešku depresiju, 36,9% anksioznost, a 38,1% umerene do teške simptome stresa.

Reagujući na novu realnost, a u cilju zaštite javnog zdravlja građana Srbije i pružanja psiho-socijalne podrške stanovništvu, Hemofarm fondacija pokrenula je kampanju „**Nesalomivi**“ sa ciljem borbe protiv depresije i stigme koja prati obolele. Kampanja je ubrzo prerasla u pokret kojem se, u prvih osam meseci, priključilo **više od milion ljudi** u Srbiji, dok je **blizu 9.000 osoba dobilo pomoć i podršku** putem ustanovljene SOS linije 0800 001 002, e-mailova podrska@nesalomivi.rs i pokret@nesalomivi.rs, kao i društvenih mreža „Nesalomivi“ i Hemofarm fondacije. Kampanju je podržalo **više od 657 stakeholdera** iz zemlje i inostranstva, među kojima su najvažnija partnerstva ostvorena sa Ministarstvom zdravlja Srbije, četiri Specijalne bolnice za psihijatrijske bolesti u Vršcu, Kovinu, Novom Kneževcu i Gornjoj Toponici, Filozofskim fakultetom Univerziteta u Beogradu, Američkom privrednom komorom Srbije i Evropskom mrežom donora i fondacija – Dafne, dok je više od **6 miliona ljudi** bilo u prilici da vidi kampanju na društvenim mrežama i televizijskim kanalima sa nacionalnom frekvencijom i na kablu.

Kampanja Nesalomivi nagrađena je devet puta na globalnim, evropskim, regionalnim i nacionalnim takmičenjima. Uvrštena je **među šest najboljih CSR projekata na svetu** na događaju “Global Generics & Biosimilars Awards 2021”, izabrana je **među 8 najznačajnijih inicijativa u jugoistočnoj Evropi za promociju poverenja u biznis** od strane Centra za međunarodno privatno preduzetništvo (CIPE) i Američke privredne komore u Evropi (AmChamsInEurope), proglašena je za **najbolju društveno-odgovornu kampanju u Srbiji** u 2021. godini na festivalu “Kampanje sa svrhom”, izabrana je za **najbolju društveno-odgovornu integrisanu kampanju** na festivalu integrisanih komunikacija “KAKTUS” i dobila je **pet priznanja – zlatnu nagradu za najbolju kampanju u oblasti zdravlja, tri srebrne nagrade – za CSR kampanju, korporativni i interni PR i odnose sa potrošačima i bronzanu nagradu za Radio reklamu** koja dodeljuje Udruženje za

tržišne komunikacije Srbije (UEPS). Nesalomivi su navedeni i kao **primer dobre prakse** u oblasti mentalnog zdravlja u izveštaju koji je podnet **UN Komitetu za socijalna i ekonomska prava**.

Kampanja za borbu protiv depresije i stigme „Nesalomivi“, prema rečima sektora ljudskih resursa Hemofarm AD, **utila je i na mlade ljude da na intervjuima za posao pominju „nesalomive“ kao „primer dobre prakse društveno-odgovornog poslovanja biznisa u 21. veku“ zbog čega su „donosili odluku“ da se prijave za posao u Hemofarm kompaniji i tu započnu profesionalnu karijeru.**

U okviru **Programa za zdravlje** sproveden je program kontinuirane medicinske edukacije zdravstvenih radnika **Akademija Hemofarm fondacije** koji je pohađalo **13.905 zdravstvenih** radnika što je za 20% više od prethodne godine, dok se na **Konkurs za stipendije**, koji se sprovodi u okviru Programa za obrazovanje za najbolje studente medicinskih, farmaceutskih, tehnoloških i tehničkih fakulteta elektro i mašinskog usmerenja, prijavilo **tri puta više kandidata** nego ranije što je rezultat ugleda koji Program za obrazovanje uživa u javnosti, ali i značajnog doprinosa kampanje „Nesalomivi“ na dobar imidž i reputaciju Hemofarm fondacije i njenog osnivača. **Hemofarm kompanija zaposlila je, u 2021. godini, šest stipendista Hemofarm fondacije** u sektoru marketinga i prodaje, u timu validacije analitičkih metoda, studija stabilnosti, globalnom timu i sektoru ljudskih resursa.

Nagrada za izuzetnost uručena je četvrti put u okviru **Programa za kulturu** i to **prof. dr Lazaru Davidoviću**, vaskularnom hirurgu, dekanu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i internacionalnom članu Ruske akademije nauka za pokazanu izuzetnost u oblasti hirurške medicine, akademskog rada i edukativne delatnosti. Njegove prve odluke na mestu dekana Medicinskog fakulteta o uvođenju covid propusnica za naučno-nastavno osoblje i studente fakulteta, kao i insistiranje na naučnim činjenicama o efektima leka ivermektin uprkos protivljenju dela javnosti, pokazuju visok stepen integriteta, odgovornosti i etičnosti u poslu što ga čini izuzetnim lekarom koji brine o zdravlju i dobrobiti ljudi štiteći, na taj način, integritet i čast lekarske profesije koja je u skladu sa Ženevskom deklaracijom i zakonima humanosti.

Hemofarm fondacija, koja je osnivač Srpskog filantropskog foruma, ima aktivnu ulogu u novoformiranoj organizaciji **Philea - Filantropska asocijacija Evrope** koja okuplja više od 10.000 profitnih i neprofitnih članica iz preko 30 zemalja kroz svoje učešće u kreiranju strategije i politika ove organizacije na evropskom nivou. Kroz svoje učešće u **UO Srpskog filantropskog foruma**, Hemofarm fondacija nastavlja da utiče na javne politike u oblasti korporativne društvene odgovornosti i filantropije u Srbiji sa ciljem ukidanja PDV na donacije i pružanja pomoći i podrške najugroženijem stanovništvu.

U 2021. godini, Hemofarm fondacija zabeležila je **714 besplatnih medijskih objava** čija komercijalna vrednost iznosi više od **1.500.000 evra**. Televizijski spotovi kampanje „Nesalomivi“ pod nazivom „**Ne daj da te slomi**“ i „**Ne daj da te slome praznici**“ emitovani su besplatno više od **3.500 hiljade puta** u periodu od 26. aprila do 31.12.2021. na televizijama sa nacionalnom frekvencijom i na kablovskim televizijama. Komercijalna vrednost emitovanja iznosi **više od 100.000 evra**. Broj pregleda „Nesalomivi“ spotova na YouTube je veći od **110.000 puta**. Više od **5 miliona** ljudi videlo je kampanju „Nesalomivi“ na društvenim mrežama Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, dok su se postovi lajkovali, shareovali, komentarisali više od **360.000 puta**.

PROGRAM ZA ZDRAVLJE

AKADEMIJA HEMOFARM FONDACIJE

Od 1. januara do 31. 12. 2021. ukupno 13.905 zdravstvenih radnika pohađalo je 133 programa kontinuirane medicinske edukacije koji se realizuje u okviru Akademije Hemofarm fondacije. Ovo je izuzetan rezultat koji smo ostvarili sa partnerom EURO-KME jer je broj edukovanih zdravstvenih radnika za skoro 20% veći od planiranih 12.000 u 2021. godini.

KAMPANJA „NESALOMIVI“

Prema broju ljudi koji pate od depresije Srbija je još pre pandemije COVID-19, sa pet odsto obolelih, bila iznad svetskog proseka. Stručnjaci procenjuju da će uticaj aktuelne pandemije na mentalno zdravlje ljudi biti veliki i da broj psihičkih poremećaja izazvanih stresom širom sveta beleži rast. Prema Svetskom ekonomskom forumu, svaka treća osoba razvija anksioznost i depresiju prouzrokovanu najvećom krizom javnog zdravlja koju je izazvao COVID-19, a prva istraživanja sprovedena u Srbiji pokazuju da je 28,9% osoba prijavilo umerenu do tešku depresiju, 36,9% anksioznost, a 38,1% umerene do teške simptome stresa. Kako bi sprečila da pandemija koronavirusa bude praćena epidemijom psihičkih poremećaja, Hemofarm fondacija je, u saradnji sa Filozofskim fakultetom u Beogradu i uz podršku Ministarstva zdravlja Republike Srbije, pokrenula nacionalnu kampanju za očuvanje mentalnog zdravlja, borbu protiv rastuće depresije i stigme koja prati obolele pod nazivom „Nesalomivi“.

Bilbordi sa porukom „Pazi, lomljivo“ i „Ne daj da te slomi“ vidljivi u 18 gradova u Srbiji, bili su prvi u nizu aktivnosti kampanje u okviru koje je obezbeđena stručna podrška obolelima kroz uspostavljanje besplatne i anonimne **SOS linije za borbu protiv depresije 0800 001 002**. Linija je operativna 24 sata, sedam dana u nedelji, a pomoć i podršku osobama koje se javljaju pruža 40 psihologa i psihijataru Specijalnih bolnica za psihijatrijske bolesti u Vršcu, Kovinu, Novom Kneževcu i Gornjoj Toponici. Pomoć i podrška dostupni su i putem imejlova podrska@nesalomivi.rs i pokret@nesalomivi.rs kao i društvenih mreža Hemofarm fondacije i kampanje „Nesalomivi“.

Na veb-sajtu „Nesalomivi“ dostupni su tekstovi i saveti stručnjaka za unapređenje psiho-socijalnog zdravlja, ispovesti osoba koje se bore protiv depresije, najčešća pitanja i odgovori za prevazilaženje ove bolesti, kao i adresar ustanova za brigu o mentalnom zdravlju u kojem su na jednom mestu objedinjene kontakt-informacije specijalizovanih zdravstvenih ustanova u zemlji.

REZULTATI Kampanja „Nesalomivi“ je veoma brzo prerasla u pokret kojem se, u prvih osam meseci, priključilo:

1. **Više od milion ljudi**
2. Blizu **9.000 ljudi** dobilo je pomoć i podršku putem SOS linije, e-mailova i putem društvenih mreža Hemofarm fondacije i kampanje „Nesalomivi“
3. **657 stakeholdera** podržalo je kampanju
4. **Sa 107 pojedinca** ostvarena je saradnja u kampanji „Nesalomivi“
5. **40 ispovesti o borbi protiv depresije** je objavljeno na web sajtu „Nesalomivi“
6. **26 blogova na temu mentalnog zdravlja** je objavljeno na web sajtu „Nesalomivi“
7. Blizu **2.000.000 ljudi** je videlo kampanju na TV ekranima u **28 domova zdravlja u Srbiji**
8. **Više od 2.000.000 ljudi** je videlo kampanju u taksu **vozilima udruženja Naxis Taxi**
9. **Više od 5 miliona ljudi** videlo je kampanju **na društvenim mrežama**

Kampanja „Nesalomivi“ zabeležila je **714 besplatnih medijskih** objava čija komercijalna vrednost iznosi više od **1.500.000 evra**. Televizijski spotovi kampanje „Nesalomivi“ pod nazivom „Ne daj da te slomi“ i „Ne daj da te slome praznici“ emitovani su besplatno više od **3.500 hiljade puta** na televizijama sa nacionalnom frekvencijom i na kablovskim televizijama. Komercijalna vrednost emitovanja iznosi više od **100.000 evra**.

PRIZNANJA Kampanja „Nesalomivi“, koja se sprovodi u okviru Programa za zdravlje nagrađena je devet puta na globalnim, evropskim, regionalnim i nacionalnim takmičenjima. Uvrštena je među šest najboljih CSR projekata na svetu na događaju „Global Generics & Biosimilars Awards 2021“, izabrana je među 8 najznačajnijih inicijativa u jugoistočnoj Evropi za promociju poverenja u biznis od strane Centra za međunarodno privatno preduzetništvo (CIPE) i Američke privredne komore u Evropi (AmChamsInEurope), proglašena je za najbolju društveno-odgovornu kampanju u Srbiji u 2021. godini

na festivalu "Kampanje sa svrhom", izabrana je za **najbolju društveno-odgovornu integrisanu kampanju na festivalu integrisanih komunikacija "KAKTUS"** i dobila je **pet priznanja – zlatnu nagradu za najbolju kampanju u oblasti zdravlja, tri srebrne nagrade – za CSR kampanju, korporativni i interni PR i odnose sa potrošačima i bronzanu nagradu za Radio reklamu koje dodeljuje Udruženje za tržišne komunikacije Srbije (UEPS)**. Kampanja „Nesalomivi“ navedena je **kao primer dobre prakse u oblasti mentalnog zdravlja u izveštaju koji je podnet UN Komitetu za socijalna i ekonomska prava**. Članak o kampanji „Nesalomivi“ pojavice se u britanskom „Alliance magazinu“ čije je jedno izdanje posvećeno mentalnom zdravlju.

Veliki uspeh kampanje „Nesalomivi“ ogleda se u pravovremenom prepoznavanju značaja mentalnog zdravlja kao teme od javnog interesa u oblasti zdravlja i nedostatku lokalnih inicijativa u toj oblasti. O tome govore mejlovi pohvale, podrške i želje da se podele iskustva borbe sa depresijom sa širom zajednicom kao i zahvalnost za pokretanje kampanje, uspostavljanje SOS linije i mejlova podrške.

UTISCI "Hvala vam što postojite. Danas mi je putem telefona Vaš čovek sigurno spasio život... Borite se sa nama. Treba nam podrška."

„Bio mi je dovoljan pogled na bilbord – shvatila sam da nisam sama.“

„Smatram da je od izuzetne važnosti svaki korak koji pravite ne biste li osnažili ovo društvo puno predrasuda i emocija sakrivenih pod tepih. Kako su me u porodici oduvek učili da pružam nesebičnu podršku ljudima oko sebe, želim da to prenesem i vama, u nadi da ćete uraditi pravu stvar. Na ovaj način vam iskazujem zahvalnost što ste tu kada je ljudima teško, a očigledno jeste. Još jednom, hvala što ste bili uz mene, na neki potpuno nesvestan a prislan način. Uz vašu podršku lakše preguram dan.“

Značaj ovog projekta je izuzetno veliki jer je prepoznao COVID-19 kao pretnju ne samo po fizičko zdravlje ljudi već i po mentalno zdravlje zbog uvođenja mera zaštite zdravlja koje podrazumevaju fizičku distancu, rad od kuće, nedostatak socijalnih kontakata. Uspehu projekta doprinela je široka podrška stakeholdera – od stručnjaka, zdravstvenih radnika, preko Ministarstva zdravlja Republike Srbije, Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, biznisa, međunarodnih organizacija, civilnog sektora, medija i uglednih pojedinaca. Kampanja „Nesalomivi“ inspirisala je i brojne institucije, organizacije i pojedince da se priključe i daju svoj doprinos sa ciljem unapređenja mentalnog zdravlja.

INSTITUCIJE Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog organizovalo je okrugli sto na temu „Zaštita i unapređenje prava građana u oblasti mentalnog zdravlja u Srbiji“. Učesnici, koje su činili predstavnici institucija, međunarodnih organizacija, organizacija civilnog društva, mediji, usaglasili su sledeća obavezujuća postupanja za unapređenje mentalnog zdravlja u Srbiji:

1. Doneti novi zakon kojim se regulišu uslovi za obavljanje psihološke delatnosti (postojeći je uopšten i ne reguliše sve oblasti psihološke delatnosti);
2. Formirati jedinstveni registar pojedinaca, strukovnih organizacija, institucija i privatnih organizacija koje se bave očuvanjem i unapređenjem mentalnog zdravlja;
3. Formirati centre, savetovaništa za preventivnu zaštitu, unapređenje mentalnog zdravlja i pružanja psihološko-socijalnih usluga na lokalnom nivou (nezavisno od zdravstvenih centara);
4. Medijsko izveštavanje mora da bude u skladu sa zaštitom ličnosti žrtava kao i destigmatizacije korisnika psihološko-socijalnih usluga (kroz stručne, edukativne sadržaje približiti i ohrabriti pojedince za korišćenje usluga);
5. Obavezna edukacija stručnjaka u obrazovanju, vaspitanju i adekvatnom usmeravanju dece u riziku, a u vezi sa mentalnim zdravljem;
6. Obavezna edukacija o mentalnom zdravlju i prepoznavanju mentalnih smetnji u primarnoj zdravstvenoj zaštiti;

7. Edukacija za pomagače (jedinствена edukacija za stručnjake, pružaoce pomoći u oblasti mentalnog zdravlja);
8. Sprovođenje kontinuirane primarne prevencije na svim nivoima i uzrastima radi podizanja svesti kod građana Republike Srbije o značaju i uticaju mentalnog zdravlja na ukupan zdravstveni status i kvalitet života (najpre kroz informisanje i edukaciju iz oblasti mentalne higijene počev od najmlađih uzrasta);
9. Uspostavljanje saradnje resornih Ministarstava i nevladinih organizacija iz oblasti unapređenja mentalnog zdravlja;
10. Vratiti u obrazovni sistem formalno obrazovanje u oblasti mentalnog zdravlja;

BIZNIS Američka privredna komora Srbije je u saradnji sa Hemofarm fondacijom održala panel diskusiju o važnosti mentalnog zdravlja, iskustvima poslodavaca kao i načinima na koji poslodavci mogu da pruže podršku svojim zaposlenima u ovoj sferi. Nakon uspešne prezentacije, AmCham Srbija kandidovala je kampanju „Nesalomivi“ kao jednu od tri najbolja primera dobre prakse za prestižno priznanje koje dodeljuje Centar za međunarodno privatno preduzetništvo (CIPE) i Američka privredna komora u Evropi (AmChamsInEurope) za „promociju poverenja u biznis“. U konkurenciji se našlo blizu 100 inicijativa iz jugoistočne Evrope a kampanja Hemofarm fondacije „Nesalomivi“ uvrštena je među osam najznačajnijih.

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE Evropska mreža donora i fondacija – Dafne, koja broji više od 10.000 članica u 30 zemalja Evrope, podržala je pokret za osnaživanje osoba koje se bore protiv depresije u Srbiji – „Nesalomivi“. Podržavamo kampanju „Nesalomivi“ i pridružujemo se naporu svog člana u Srbiji kao partnera u borbi protiv depresije i stigme koja prati ljude koji se bore sa mentalnim zdravstvenim problemima. Mentalno zdravlje je jedan od najvećih izazova sa kojima će se naša društva suočavati u godinama koje dolaze, a filantropija u Evropi mora da mobilize svoj odgovor na ovaj izazov.

NVO Nevladine organizacije – mreža za mentalno zdravlje „Naum“, „Caritas Srbije“, Udruženje „Prostor“, „PIN“, „Inicijativa Za tebe #VAŽNOJE“ formirale su „Pokret za mentalno zdravlje“ sa ciljem afirmacije mentalnog zdravlja, rešavanja problema osoba sa mentalnim smetnjama, skretanje pažnje javnosti na značaj očuvanja mentalnog zdravlja i uticaj na nadležne institucije da otpočnu primenu Programa o zaštiti mentalnog zdravlja u Republici Srbiji (2019-2026). Pokrenut je i projekat "Pripazi na ton" iza kojeg stoje neke od najznačajnijih organizacija koje se bave mentalnim zdravljem - Centar Srce, Inicijativa "Za Tebe Važno je" i Institut za javno zdravlje Vojvodine sa ciljem prevencije samoubistava kod mladih koje je drugi najčešći uzrok smrti kod osoba između 15 i 29 godina.

MEDIJI Nacionalni i kablovski emiteri emitovali su besplatno više od 3.500 hiljade puta televizijski spot „Ne daj da te slomi“ i „Ne daj da te slome praznici“ i tako se pridružili nacionalnoj kampanji za borbu protiv depresije i stigme „Nesalomivi“.

INDIVIDUE Uključile su se i brojne javne ličnosti i influenseri koje su podelile svoja iskustva u borbi protiv depresije.

PROGRAM ZA OBRAZOVANJE

Program za obrazovanje Hemofarm fondacije „Možeš i ti“ jedan je od najprestižnijih edukativnih programa u zemlji. To pokazuje i tri puta više prijavljenih kandidata za Program za stipendije nego ranije što je rezultat ne samo ugleda koji Program za obrazovanje uživa u javnosti, već i značajnog doprinosa kampanje „Nesalomivi“.

Iako je u školskoj 2021/2022. godini revidirana lista fakulteta i smerova, javni poziv za dodelu 10 opštih stipendija najboljim studentima, koji su prvi put upisali završnu godinu osnovnih/integriranih akademskih

studija na fakultetima čiji je osnivač Republika Srbija, upućen je studentima medicinskih, farmaceutskih, tehnoloških i tehničkih fakulteta elektro i mašinskog usmerenja.

Imajući u vidu situaciju sa pandemijom COVID-19 i činjenicu da su prethodne dve generacije stipendista pohađale Program za obrazovanje online, a u cilju očuvanja bezbednosti i zdravlja kandidata budućih stipendista i obezbeđivanja većeg broja prijava, proces prijave za opšte stipendije ove godine je pojednostavljen i podrazumevao je online prijavu putem veb-sajta Hemofarm fondacije. Obim konkursne dokumentacije je smanjen dok je trajanje konkursa za stipendije produženo sa dosadašnjih 20 na 30 dana. Na konkurs za stipendije Hemofarm fondacije za školsku 2021/2022 godinu, koji je pod nazivom „Talent program Možeš i ti“ bio otvoren od 4.10 do 4.11.2021., stiglo je ukupno:

1. 80 prijava opštih stipendista, što predstavlja tri puta više prijavljenih kandidata u odnosu na prethodnu školsku godinu (u prethodnoj 2020/21 bilo je 26 prijava uključujući i one koje ne ispunjavaju uslove konkursa)
2. 56 prijava za stipendije deci zaposlenih Hemofarm AD i njegovih zavisnih društava u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini, što odgovara proseku broja prijava iz svih prethodnih školskih godina (u prethodnoj 2020/2021 stiglo je ukupno 53 prijave za stipendije deci zaposlenih Hemofarm AD).

Nakon analize pristigle dokumentacije i svih prijava, kao i sprovedenog procesa profesionalne selekcije, Komisija za izbor stipendista donela je odluku o izboru 10 opštih stipendista i 49 stipendista dece zaposlenih Hemofarm kompanije, za školsku 2021/2022. godinu.

ZAPOSLENJE Hemofarm kompanija zaposlila je, u 2021. godini, šest stipendista Hemofarm fondacije u sektoru marketinga i prodaje, u timu validacije analitičkih metoda, studija stabilnosti, globalnom timu i sektoru ljudskih resursa:

1. Ksenija Pantelić, (generacija 2019/2020) – zaposlena na poziciji stručnog saradnika u Timu validacije analitičkih metoda, Hemofarm AD
2. Jelena D. Petrović, (generacija 2012/2013) – zaposlena u Talent timu HR sektora, Hemofarm AD
3. Ksenija Krstić, (generacija 2016 – 2020, dete zaposlenog Hemofarm AD) – zaposlena u globalnom timu – farmakovigilanca, Hemofarm AD
4. Milica Radojčić, (generacija 2020/2021) – zaposlena na poziciji stručni saradnik za studije stabilnosti, Hemofarm AD
5. Rastko Vičić, (generacija 2017 – 2020, dete zaposlenog Hemofarm AD) -- zaposlen na poziciji digital specialist u sektoru Marketinga i prodaje, Hemofarm AD
6. Milica Šuka, (generacija 2020/2021) – zaposlena u sektoru Marketinga i prodaje na poziciji CHC medicinski predstavnik za regiju centar, Hemofarm AD

U okviru Mentorskog programa obrađene su teme komunikacije („Kako komunikacijom postići najviše“, Sanda Savić, direktorka korporativnih poslova i komunikacija Hemofarm AD, februar 2021.), **ličnog i profesionalnog razvoja** („Lični i profesionalni razvoj“, Ivanka Popović, donedavna rektorka Univerziteta u Beogradu, mart 2021. i laureatkinja Nagrade za izuzetnost 2020. godine) dok su eksperti iz sektora Istraživanja i razvoja Hemofarm AD sa Vesnom Cvrkotom, menadžerkom Farmaceutskog razvoja na čelu, predstavili **projekat Expein** (april 2021.), čiji je razvoj započet kao lokalni projekat za tržište Srbije i Makedonije, a zahvaljujući dobrom kvalitetu i agilnosti kolega prerastao je u globalni projekat koji će se u budućnosti nalaziti i na tržištima Nemačke, Austrije, Albanije, Bosne, a možda i Vijetnama. Takođe, u okviru ovog dela programa realizovane su i dve onlajn radionice u saradnji sa kolegama iz Ljudskih resursa na kojima su obrađene teme ličnog i profesionalnog razvoja (Tatjana Jovanović, direktorka Ljudskih resursa, maj 2021.) i upravljanja vremenom (Marija Guteša, HR Business partner, jun 2021).

Internship program Srbija, realizovan u septembru 2021., obuhvatio je upoznavanje sa opisom i procesima rada u farmaceutskoj industriji od ulaska farmaceutske supstance u pogon do marketinga i prodaje. Kroz 9 online predavanja predstavljeni su sektori proizvodnje (planiranje proizvodnje, pogoni čvrstih i sterilnih formi), direktne nabavke, farmaceutskog razvoja, skladišnog poslovanja, kontrole kvaliteta, proizvodne ekspertize i tehnologije a predstavljen je i Centar za pakovanje. Tokom 6 online radionica i treninga stipendisti Hemofarm fondacije su bili u prilici da se upoznaju sa poslovnim veštinama neophodnim za rad u sektoru Marketinga i prodaje, poput veština komunikacije, prodaje, prezentovanja, različitim portfolijima i strategijama za uvođenje novog proizvoda u portfolio Hemofarm AD.

REZULTATI Program je sa strane stipendista ocenjen kao odličan, interaktivan i kao sadržaj o kojem nije moguće slušati i naučiti u okviru procesa formalnog obrazovanja. Program su kao odličan ocenile i kolege predavači koji ga vide kao idealnu priliku za upoznavanje mladih ljudi sa mogućnostima rada i profesionalnog razvoja u okviru farmaceutske industrije ali i kao priliku za razmenu informacija i upoznavanje sa interesovanjima budućih mladih kolega.

Zbog nepovoljne epidemiološke situacije u zemlji, izazvane pandemijom koronavirusa, a u cilju očuvanja bezbednosti i zdravlja učesnika programa, stipendista i predavača, program je u celosti organizovan u online formatu. **Realizacija Internship programa Nemačka** odložena je zbog velikog porasta broja zaraženih od virusa korona i stavljanja Srbije na „crvenu listu“ zemalja za ulazak u SR Nemačku.

PROGRAM ZA KULTURU

Nagrada za izuzetnost uručena je četvrti put i to **prof. dr Lazaru Davidoviću, vaskularnom hirurgu, dekanu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i internacionalnom članu Ruske akademije nauka**. Nagrada mu je uručena za pokazanu izuzetnost u oblasti hirurške medicine, akademskog rada i edukativne delatnosti koja se ogleda kroz lidersku ulogu u utemeljivanju savremenih principa vaskularne i endovaskularne hirurgije na nacionalnom nivou, publikacijama rezultata rada u međunarodnim medicinskim časopisima sa najvišim stepenom naučne kompetentnosti, vodeću ulogu u evropskim udruženjima vaskularne medicine i edukaciju velikog broja studenata medicine i mladih lekara iz naše zemlje i evropskih centara. Njegove prve odluke na mestu dekana Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu o uvođenju kovid propusnica za naučno-nastavno osoblje i studente fakulteta, kao i insistiranje na naučnim činjenicama o efektima leka ivermektin uprkos protivljenju dela javnosti, pokazuju visok stepen integriteta, odgovornosti i etičnosti u poslu što ga čini izuzetnim lekarom koji brine o zdravlju i dobrobiti ljudi štiteći, na taj način, integritet i čast lekarske profesije koja je u skladu sa Ženevskom deklaracijom i zakonima humanosti.